

7/4110
6K=112

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.20.02-610- 3376
Konu : Soru Önergesi

09/05/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.02.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-49003 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Oktay EKŞİ'nin 7/4110 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Millî Eğitim Bakanı

EK: Bilgi (2 sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ OKTAY EKŞİ'NİN 7/4110 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğünden alınan konuya ilişkin yazıda;

Dumlupınar Üniversitesinin yerleşkesinde bulunan heykelin, sadece bir ihbar mektubuna dayanarak kaldırıldığının doğru olmadığı, heykelin yapılmasından bu yana gerek Kütahya halkının gerek öğretim elemanlarının gerekse öğrencilerin rahatsızlıklarını şifahi olarak bildirdikleri, bu rahatsızlıkların, amaç ve niyeti ne olursa olsun, yapılan heykelin Ermenistan Devlet Armasıyla şaşırtıcı benzerlik göstermesinden kaynaklandığı, söz konusu Üniversitenin, Türkiye'deki üniversiteler arasında Selçuklu-Osmanlı mimari tarzı ile kampüs üniversiteleri arasında seçkin bir yere sahip olduğu, fikri mülkiyet hakları ve sanat eserleriyle ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde Üniversiteye özgü olan bu mimari üslup, binaların taşıdığı estetik, form, simetri, alan konumlandırması açısından eseri yapan mimarın hukuki tasarrufunun altında olduğu, mimarın izni olmaksızın yapılar, çevre düzenlemeleri ve genel kompozisyonu üzerinde eklemeler, çıkarmalar yapılmasının, binaların estetiğine gölge düşürecek uygulamalar olduğu, bu anlamda hiçbir sanat kurulundan veya bilirkişiden veya ilgili bölüm elemanlarından görüş alınmadan yapıldığı ve Üniversitenin taç kapısı önüne konulduğu, heykelin yerleştirilmesiyle ilgili bir Üniversite Yönetim Kurulu kararının olmadığı, ancak kaldırılmasının Üniversite Yönetim Kurulu kararıyla olduğu,

Topluma kulak vermenin, halkın hissiyatını küçümsemeyip ciddiye almanın, paranoid yaklaşımlarla paralellik kurmanın mümkün olmadığı, Üniversitenin bu tasarrufta bulunurken kurumsal kimliği ile bütünleşen "Dumlupınar Üniversitesi Taç Kapısı"nın tam önüne ve Üniversite kurumsal amblemini temsil eden "Şehit Sancaktar Mehmet" armasının tam karşısına yerleştirilen bu heykelle ilgili toplumsal duyarlılığı dikkate aldığı, Üniversitenin ismini, Türkiye Cumhuriyetinin temellerinin atıldığı Dumlupınar Muharebelerinden ve Büyük Zaferden, sembolünü de şehitlerimizden alan bir Üniversite olduğu, Dumlupınar (Başkomutanlık) Meydan Muharebeleriyle düşmanın kesin yenilgiye uğratıldığı, Mustafa Kemal Atatürk'ün "30 Ağustos 1922'de Türkiye Cumhuriyetinin kurulduğu yer olan bu topraklar" sözlerinde ifadesini bulan şehrin tarihsel kimliğini, duyarlılığını ve Üniversite kamuoyunu dikkate alan bir hassasiyet sergilendiği, 30 Ağustos 1924 günü Kütahya'ya "Şehit Sancaktar Anıtı"nın temel atma törenine katılan Reis-i Cumhur Mustafa Kemal Atatürk'ün, beraberindeki Fevzi Çakmak, İsmet İnönü, Kazım Karabekir ve diğer komutanlarına hitaben "Bu anıt Türk Vatanına göz dikenlere, Türk'ün 30 Ağustos günündeki ateşini, süngüsünü, şiddetli saldırısını, kudret ve iradesindeki şiddeti hatırlatacaktır." dediği, bu emaneti ruhunda hissederek yüklenen Üniversitenin Taç Kapısının üstüne, "Şehit Sancaktar Mehmet" armasını koyduğu, bahsi geçen heykelin bu sembolün tam önüne yerleştirildiği, Mustafa Kemal Atatürk'ün bahsettiği ruhla heykel arasında bir bağ kurulamadığı gibi, Anadolu insanının tepkisini çekecek bir sembolle benzerlik de sergilediği, Üniversitenin toplumsal tepkileri anlaşılır bulunduğu ve saygı gösterdiği, iddia ve isnat edildiği gibi paranoid bir yaklaşım ve paranoyanın söz konusu olmadığı,

Heykeltıraş Afanasie Caracıoban'ın, Asım Gündüz, Oktay Ekşi ve tanınmış başka kişilerin heykellerini yaptığının bilindiği, Üniversite kampüsü içinde başka heykellerinin de bulunduğu ve hâlen yerlerinde durduğu, buradan da anlaşılacağı üzere, üniversitenin ne ilgili şahısla, ne de heykellerle bir sorunu olmadığı, buna mukabil, hizmetinde bulunduğumuz milletimizin hassasiyetinin ilgili konuda belirleyici olduğu, Dumlupınar Üniversitesinin, Türkiye'nin en büyük ve güçlü Güzel Sanatlar Fakültesine sahip olduğu, Fakülte öğretim elemanlarının yurt içinde ve yurt dışında birçok resim ve heykel sergisine katılmakta olduğu ve ödüller kazandıkları, hâlen kampüs alanında pek çok heykelin mevcut olduğu, dolayısıyla

Dumlupınar Üniversitesinin, sanat ve sanatçı dostu olduğu, gerek fiziksel imkânları gerekse teknik altyapısı itibarıyla Türkiye'de ilk sırada yer almaya aday olduğu, bu çizgideki Üniversitenin sanat ve sanatçıya verdiği değerin aşikar olduğu,

Medyada Heykeltıraş Afanasie Caracıoban'a atfedilen heykelin ifade ettiği anlama dair yaptığı yorumların kendisinden başka hiçbir kimseyi bağlamadığı, kendisinden başkasında aynı duygu ve düşünceleri uyandırmayan heykeltıraşın hayalindeki açıklamalar olduğu, heykelin toplumdaki algısını ve uyandırdığı duyguların bu şekilde olmadığı ve hatta heykelin kaldırılma gerekçesini de oluşturduğu,

Söz konusu heykelle ait telif hakkının sanatçıya, mülkiyeti ve tasarruf yetkisinin de eseri yaptıran Üniversite Vakfına ait olduğu, heykelin kampüste yer alıp alamayacağı, alacaksa nereye konulacağını ise Üniversite Yönetim Kurulunun takdirinde olduğu belirtilmektedir.